

Медичні послуги для внутрішньо переміщених осіб

Зміст

- Як працює спрощена система?
- Мені довелося покинути населений пункт, у якому мій сімейний лікар. Чи можу я отримувати послуги дистанційно?
- Чи можу я отримати медичні послуги за місцем проживання, якщо у мене немає декларації з медичною установою?
- Як ВПО отримати необхідні ліки?
- До уваги ВПО з онкозахворюваннями
- Як отримати психіатричну допомогу, якщо ви ВПО
- Де можуть спостерігатися вагітні ВПО
- Щеплення для ВПО

Як працює спрощена система?

Попри російську агресію українська медична система працює та надає необхідні послуги усім українцям незалежно від того, чи були вони змушені змінити місце проживання внаслідок війни. Відповідно до нових змін у законодавстві громадянин зі статусом внутрішньо переміщеної особи може бути прийнятий у будь-якому закладі охорони здоров'я за своїм вибором, якщо цей заклад має можливість забезпечити відповідне лікування. Розповідаємо на конкретних прикладах, як працює спрощена система.

Мені довелося покинути населений пункт, у якому мій сімейний лікар. Чи можу я отримувати послуги дистанційно?

Національна Служба Здоров'я України радить внутрішньо переміщеним особам за можливості підтримувати зв'язок із сімейним лікарем, адже він може допомогти дистанційно. В умовах війни сімейний лікар може проконсультувати пацієнтів онлайн чи за телефоном, виписати електронний рецепт на «Доступні ліки» чи інсулін або ж надати електронне направлення до профільного медичного спеціаліста.

Чи можу я отримати медичні послуги за місцем проживання, якщо у мене немає декларації з медичною установою?

В умовах воєнного стану доступ українців до первинної медичної допомоги спрощено: ВПО можуть за бажанням звернутися до будь-якої лікарні, якщо вона здатна забезпечити необхідне лікування. Мати декларацію для цього не обов'язково. Під час воєнних дій лікарі первинної медичної допомоги мають вести облік переміщених пацієнтів за визначеною формою. У формі зазначаються прізвище, ім'я та по батькові пацієнта, дата народження, ліки, які приймає пацієнт, із зазначенням дозування, а також дані про сімейного лікаря, з яким укладена декларація (якщо вона є).

У лікаря первинної ланки внутрішньо переміщені особи можуть безоплатно отримати такі медичні послуги:

- динамічне спостереження за станом здоров'я;

- діагностику та лікування захворювань;
- базові тести та аналізи (загальний аналіз крові з лейкоцитарною формулою, загальний аналіз сечі, рівень глюкози у крові, загальний аналіз холестерину, тести на вагітність, ВІЛ, вірусні гепатити, COVID-19, тропонін);
- направлення до лікарів вузької спеціалізації чи на обстеження;
- паліативну допомогу;
- паперові чи електронні рецепти від серцево-судинних захворювань, бронхіальної астми та діабету за програмою «Доступні ліки», а також інсулін (якщо це повторний рецепт);
- щеплення відповідно до календаря профілактичних щеплень.

Знайти адресу найближчої лікарні допоможе оператор контакт-центру НСЗУ за номером 16-77.

Якщо у вас є хронічні захворювання чи стани або ж інвалідність, то ви можете отримати направлення до потрібного спеціаліста у будь-якого лікаря первинної ланки, навіть якщо у вас немає з ним декларації. Докладніше про це читайте за [посиланням](#).

Якщо потрібно відновити документи, що підтверджують інвалідність та втрачені на тимчасово окупованій території, необхідно звернутися до органу соціального захисту, який володіє доступом до Централізованого банку даних осіб з інвалідністю і може зробити для особи витяг, або звернутися до лікаря за місцем перебування і повторно пройти МСЕК. Докладніше про це читайте на порталі Міністерства охорони здоров'я [за посиланням](#). Для пацієнтів, які не можуть прибути до МСЕК, комісія може приймати рішення про встановлення інвалідності заочно на підставі направлення закладу охорони здоров'я.

Важливо: медичний заклад не має права відмовити вам у наданні послуг через те, що у вас не підписана з ним декларація. Відповідно до указу МОЗ України від 17.03.2022 № 496, в умовах воєнного стану всі надавачі медичних послуг зобов'язані надавати медичні послуги всім особам, які до них звертаються за місцем перебування. Якщо лікар відмовляється надавати допомогу внутрішньо переміщеній особі, можна звернутися на гарячу лінію МОЗ 0 (800) 602-019 або до НСЗУ за номером 16-77. Докладніше про це читайте за [посиланням](#).

Як ВПО отримати необхідні ліки?

[Програма «Доступні ліки»](#) працює навіть зараз, в умовах російського вторгнення. Утім, в умовах воєнного стану програма працює з урахуванням певних змін:

- Лікарі мають право виписати рецепти на «Доступні ліки» у паперовій формі. Це стосується всіх лікарських засобів у межах програми реімбурсації.
- Якщо необхідні «Доступні ліки» від серцево-судинних захворювань, бронхіальної астми, діабету II типу, нецукрового діабету, то пацієнт може звернутися за рецептом і до сімейного лікаря, і до будь-якого іншого сімейного лікаря, терапевта чи педіатра. Важливо: для цього не обов'язково мати підписану декларацію.
- Якщо необхідні ліки від розладів психіки та поведінки чи епілепсії, то необхідно звернутися до психіатра чи невролога.

Аптеки, які відпускають «Доступні ліки» за договором з НСЗУ, приймають і паперові, й електронні рецепти. Знайти інформацію про найближчу аптеку, що бере участь у програмі, та наявність препаратів можна у контакт-центрі Національної служби здоров'я України за номером 16-77.

До уваги ВПО з онкозахворюваннями

Більшість онкоцентрів країни продовжують працювати навіть в умовах російської військової агресії, а пацієнти мають можливість проходити хіміо- та радіотерапію, а також нагальні та планові операції. Докладніше про те, як онкопацієнти можуть отримати допомогу під час війни читайте за посиланням на сайті МОЗ.

Програма медичних гарантій покриває всі найважливіші види медичної допомоги для пацієнтів з онкологією на кожному етапі лікування: діагностика, хіміотерапевтичне та радіологічне лікування, супровід у амбулаторних чи стаціонарних умовах, хірургія, реабілітація та паліативна допомога. Також пацієнти можуть безоплатно отримати дороговартісні ліки, які закупає держава. Для того, аби отримати медичну допомогу за програмою медичних гарантій, пацієнту потрібне направлення від лікаря. Якщо пацієнт переїхав до іншого міста, він може безоплатно лікуватися в медзакладі за місцем фактичного перебування.

Якщо ви змушені залишити місто, в якому отримували лікування, НСЗУ радить попередньо з'ясувати у контакт-центрі за номером 16-77, у яких регіонах зараз працюють онкозаклади. Аби точно впевнитися, що в обраному регіоні вам зможуть надати потрібну медичну допомогу, також варто перевірити список онкоцентрів обраного регіону та дізнатися, які процедури вони зможуть провести.

Як отримати психіатричну допомогу, якщо ви ВПО

Навіть в умовах війни пацієнт може продовжити отримувати необхідну психіатричну допомогу в будь-якому місті країни. Спеціалізована психіатрична допомога покривається програмою медичних гарантій, а для її отримання необхідно звернутися до психіатра. Докладніше про це [читайте за посиланням](#).

Якщо ви раніше вже отримували стаціонарну психіатричну допомогу, але були змушені переїхати внаслідок військових дій, ви можете продовжити лікування у спеціалізованому медзакладі регіону, куди переїхали. Для цього не потрібно отримувати направлення. Якщо ж ви вперше звертаєтесь за психіатричною допомогою, ви можете отримати направлення до спеціаліста у будь-якого лікаря первинної ланки, навіть якщо не маєте з ним підписаної декларації. Ви також можете напряму звернутися до психіатра у спеціалізованому медичному закладі, що має контракт із НСЗУ — для цього не потрібно мати направлення.

Щоб дізнатися, де є найближчий медзаклад, який надає стаціонарну психіатричну допомогу, або де працює мобільна мультидисциплінарна команда, зателефонуйте у контакт-центр НСЗУ за номером [16-77](#). Усі дзвінки зі стаціонарних та мобільних телефонів безкоштовні. «Гаряча лінія» Міністерства охорони здоров'я за номером [0 \(800\) 211-444](#) пропонує кваліфіковану безкоштовну допомогу психологів. Вона працює з 9:00 до 18:00 у робочі дні та з 10:00 до 17:00 у вихідні.

Де можуть спостерігатися вагітні ВПО

Вагітні, які переїхали в інші регіони країни через бойові дії, можуть отримати необхідну медичну допомогу безоплатно. Жінка може обрати будь-яку лікарню, яка надає медичну допомогу за пакетом «Ведення вагітності в амбулаторних умовах» та розраховувати на медичний супровід безоплатно — незалежно від терміну вагітності чи наявності декларації з лікарем первинної ланки.

Щоб знайти ці заклади, зателефонуйте до контакт-центру НСЗУ за номером [16-77](#). НСЗУ також радить згодом зателефонувати безпосередньо у медзаклад, щоб уточнити графік роботи

та записатися на прийом. Вагітні мають право отримати весь перелік необхідних послуг (від розробки індивідуального плану ведення вагітності до необхідних лабораторних аналізів та інструментальних обстежень) безоплатно.

Молоді батьки, які переїхали в інший регіон, можуть отримати всі необхідні послуги в медичному закладі за новим місцем перебування. Згідно з роз'ясненням НСЗУ від 21 травня 2022 року, для цього не потрібно попередньо реєструватись, також медичний заклад не може відмовити у наданні послуг, посилаючись на попереднє місце проживання батьків.

Якщо у вагітної почалися пологи під час чи відразу після переїзду в новий населений пункт і їй потрібно терміново знайти пологовий, то НСЗУ радить якнайшвидше зателефонувати на номер 16-77 та дізнатися, де найближча лікарня з пологовим відділенням чи пологовий будинок.

За можливості породіллі варто мати з собою документ, що посвідчує особу, обмінну карту та речі першої необхідності для себе та дитини на час перебування в лікарні.

Важливо: працівники медичного закладу не мають права просити вас про якісь благодійні внески — безоплатний пакет послуг гарантує вам усе необхідне: ліки, медичні вироби та надання медичної допомоги черговою акушерською бригадою. Знеболення під час пологів (або інших процедур), скринінг критичних вроджених вад серця та інші необхідні дослідження, планові щеплення дитини, а також харчування породіллі у стаціонарі також є безоплатними.

За необхідністю дитині також повинні безоплатно надати первинну реанімацію та стабілізацію стану, а також профілактичні заходи, якщо вона народжена від ВІЛ-позитивної жінки. У разі потреби і жінку, і її дитину переведуть до відповідного регіонального центру, де можна буде отримати комплексну допомогу.

Якщо немовля народилося передчасно або зі складною патологією, воно отримає медичну допомогу в межах пакету «Медична допомога новонародженим у складних неонатальних випадках».

Нагадуємо, що завдяки сформованому в електронній системі охорони здоров'я медичному висновку про народження батьки немовляти можуть отримати послуги від держави при народженні дитини (свідоцтво про народження та внесення інформації про дитину до Реєстру пацієнтів, а також інші послуги, пов'язані з допомогою від держави — грошова допомога батькам, грошова компенсація пакета малюка тощо) навіть дистанційно, за допомогою порталу «Дія».

Щеплення для ВПО

На жаль, під час війни аж ніяк не зменшується небезпека інфекційних та вірусних захворювань. Навіть навпаки — сьогодні особливо важливо своєчасно проходити, наприклад, ревакцинацію від правця, адже зараз ризик травмування шкіри, через яке може розвинутися інфекція, є навіть вищим, ніж зазвичай. Дорослим потрібно робити щеплення від правця та дифтерії кожні 10 років, тож обов'язково перевірте дату останнього щеплення та зателефонуйте у найближчий медичний заклад, де можна пройти безоплатну ревакцинацію. Дізнатися, де це буде найзручніше зробити, можна у кол-центрі НСЗУ за телефоном [16–77](tel:1677). **Важливо:** якщо ви не знаєте, коли вам востаннє робили щеплення від правця чи дифтерії, і не маєте можливості звіритися зі своєю медичною картою, то ревакцинацію потрібно пройти якнайшвидше.

Також під час війни важливо стежити за графіком обов'язкових щеплень дитини — їх можна отримати у найближчому медичному закладі, де зараз є потрібна вакцина. Якщо ваша дитина пропустила якісь із обов'язкових чи рекомендованих щеплень, радимо звернутися до педіатра у найближчому медичному закладі, який підписав договір із НСЗУ. Він допоможе вам скласти індивідуальний графік щеплень.

Список найближчих медичних закладів, де вас зможуть прийняти, можна дізнатися за телефоном [16–77](tel:1677).

Також не забувайте вчасно зробити щеплення від коронавірусу — за даними МОЗ, через воєнні дії майже 700 тисяч українців не отримали вчасно другу дозу вакцини. Водночас, за словами представників МОЗ, медична інфраструктура з вакцинації зараз дозволяє робити щеплення всім, хто цього потребує, у відносно безпечних регіонах. Актуальний перелік пунктів щеплень можна знайти за [посиланням](#).